

رام -، ششم دی

شروین وکیلی

رام (روزشمار ایرانی معنادر) کوششی است برای بازسازی تقویم روزشماری معنادر برای ایرانیان، به شکلی که مناسبتها و سالگردهای منسوب به روزها عینیتی علمی داشته باشد و زمان روزمره و معنازوده‌ی امروزی که روزهایمان را پوچ و پوک ساخته را به توالی‌ای معنادر از سالگردِ رخدادهای معنادر تبدیل کند.

سه گوشزد در درباره‌ی طرح رام:

- ۱) تمام تاریخ‌هایی که شناسه‌ی میلادی (م.) یا پیشامیلادی (پ.م) ندارند به هجری خورشیدی محاسبه شده‌اند.
- ۲) محتوای روزشمار رام نهایی نیست و تا پایان سال ۱۳۹۶ تکمیل می‌شود. هنگام نقل آن به طرح ارجاع دهید و این نکته را در نظر داشته باشید.
- ۳) اگر مناسبتی سراغ دارید که نادیده مانده، آن را همراه با نشانی مرجعش در تلگرام برایم بفرستید که در این طرح گنجانده شود:

@SherwinVakili (<https://t.me/SherwinVakili>) / tel.0912-6363764

هشتم دی

برای شیعیان هشتم دی ماه از آن رو مهم است که در این روز به سال ۱۴۴ هجری خورشیدی (۱۱ ذی‌قعدة ۱۴۸ق) امام علی بن موسی الرضا امام هشتم زاده شد. اما مهمترین رخداد هشتم دی در تاریخ معاصرمان آن است که به سال ۱۲۸۵ مظفرالدین شاه قانون اساسی مشروطه را امضا کرد (تصویر بالا) و به این ترتیب از سویی نخستین قانون اساسی مدرن ایرانی وضع شد و از سوی دیگر گذار به عصر مشروطه در قالبی حقوقی و بدون خونریزی و انقلاب تحقق پذیرفت. با این همه ایران سخت زیر تازیانه‌ی کشورهای استعماری بود. طوری که پنج سال بعد (در ۱۲۹۰) روسها تبریز را گرفتند و پرچم روسیه را روی ساختمانها نصب کردند. با این همه در نهایت ایران باقی ماند و توسعه‌ی خود را ادامه داد و حتا استعمار در سرزمینهای جدا شده از کشور ایران نیز فرو پاشید. در همین زمینه بود که در این روز به سال ۱۳۰۹ علامه محمد اقبال لاهوری در سخنرانی‌اش در احمدآباد «نظریه‌ی دو ملت» را مطرح کرد و ایده‌ی جدایی پاکستان از هند را به طور رسمی اعلام کرد.

دو سال بعد در همین روز به سال ۱۳۱۲ کارخانه‌ی سیمان در جاده‌ی شاه‌عبدالعظیم در پای کوه چشمه علی افتتاح شد که توانایی تولید صد تن سیمان را داشت و کشور را از خرید سیمان از دانمارک و کشورهای دیگر بی‌نیاز می‌کرد. در همین روز به سال ۱۳۱۷ «سازمان پرورش افکار» با مدیریت دکتر احمد متین‌دفتری وزیر دادگستری تاسیس شد که تا حدودی از روی نهادهای فرهنگی آلمان نازی بر ساخته شده بود. اعضای هیئت مرکزی آن دکتر سید علی شایگان معاون دانشکده‌ی حقوق، دکتر عیسی صدیق رئیس دانشکده‌ی ادبیات و علوم و دانشسرای عالی، دکتر آشتیانی معاون دانشکده‌ی پزشکی، و بدیع‌الزمان فروزانفر معاون دانشکده‌ی معقول و منقول بودند.

رابیندرانات تاگور هنگام سفر به ایران همراه با برخی از اعضای سازمان پرورش افکار

خوتوقتوی نهم

دالمیدا

شارل کچل

در تاریخ سیاسی جهان این روز با رخدادهایی متنوع مصادف بوده است. در ۲۵۴ هجری خورشیدی

شارل کچل شاه فرانکها در مقام امپراتور مقدس روم تاجگذاری کرد، و در ۸۰۶ سپاهیان چینی از هانوی عقب‌نشینی کردند و به این ترتیب استیلای سلسله‌ی مینگ بر ویتنام پایان یافت.

در سال ۸۸۷ غارتگران پرتغالی به فرماندهی فرانسیسکو د آلمیدا با نوزده کشتی به قلمرو بیجاپور در

هند حمله کرد و در نبرد دابول چهار کشتی تجاری سلطان بیجاپور را غارت و بعد غرق کرد و با به توپ بستن حصار شهر دابول آن را ویران ساخت. پرتغالی‌ها پس از ورود به شهر کل ساکنان آن - از جمله زنان و کودکان و پیران - را قتل عام کردند و در نهایت پس از غارت شهر که شش روز به درازا کشید، بقایای آن یکسره سوزاندند. این عملیات مقدمه‌ی حمله‌ی مشابه واسکو دو گاما به کشتی‌های حاجیان هندی بود که دو

هفته بعد رخ داد و به غرق شدن کشتی میری و قتل عام بازماندگان کشتی شکسته به دست پرتغالیان منتهی شد.

در سال ۱۲۲۴ ایالات متحده‌ی آمریکا به جمهوری تگزاس که از نه سال پیش از اسپانیا استقلال یافته بود حمله کرد و آنجا را به عنوان ایالت بیست و هشتم به قلمرو خود منضم ساخت، در ۱۲۶۹ در جریان کشتار ووندد نی (زانو زخمی) ارتش آمریکا به سرخپوستان لاکوتا حمله کرد و سیصد تن از ایشان را به قتل رساند و همه را در گوری دسته جمعی دفن کرد (تصویر زیر). در ۱۲۹۰ هم مغولستان از چین استقلال یافت و جیتسون دامبا خوتوقتوی نهم، رهبر بودایی‌های مغولستان به عنوان خاقان مغولها با لقب بوگد خان تاجگذاری کرد. در همین روز سون یات سن به ریاست جمهوری چین رسید و دودمان چینگ منقرض شد.

در سال ۱۳۱۹ در یکی از مهیبترین بمباران‌های لندن که توسط نیروی هوایی آلمان انجام گرفت، به حریق بزرگ لندن منتهی شد که در آن حدود ۱۶۰ نفر به قتل رسیدند. نیروی هوایی انگلستان در مقام تلافی تا سه سال بعد به روشی برای بمباران نقطه‌ای شهرهای آلمانی روی آورد. در ۱۳۶۸ پس از سرنگونی دولت کمونیستی در چکسلواکی، واسلاو هاول فیلسوف و نویسنده به عنوان رئیس جمهور انتخاب شد و در ۱۳۷۷ رهبران خمرهای سرخ بابت نسل‌کشی‌ها و کشتارهای بیست سال قبلشان در کامبوج از بازمانده‌ی مردم این کشور پوزش خواستند!

بمباران لندن و آتش‌سوزی بزرگ

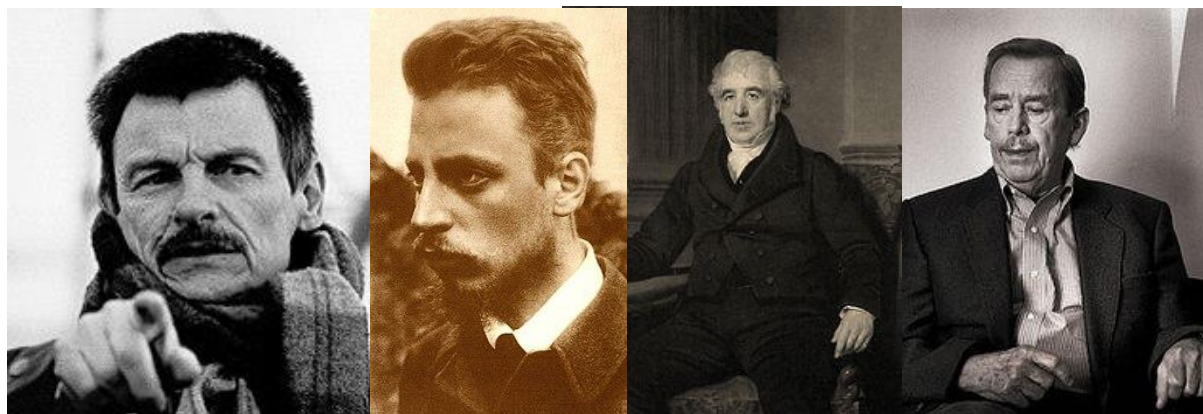

علامه اقبال لاهوری و پسرش

سه رخداد جالب توجه دیگر این روز آن که در سال ۱۲۹۵ اولین کتاب جیمز جویس به نام «سیمای هنرمندی در جوانی» با همت یک ناشر آمریکایی به چاپ رسید، و در ۱۳۸۵ انگلستان بدهی‌هایی که بابت

جنگ جهانی دوم به آمریکا داشت را تسویه کرد. در ۱۳۷۶ هم هنگ کنگ برای جلوگیری از شیوع آنفولانزای

مرغی، تمام ۱/۲۵ میلیون مرغ موجود در این کشور را کشت

آندرئی تارکوفسکی

راینر ماریا ریلکه

چارلز مکیتاش

واسلاو هاول

زادگان نامدار این روز عبارتند از: ابن امیرحاج یا ابن موقوف که شرح حلبی کبیر را نوشته (۸۴۱)،

چارلز مکیتاش مخترع انگلیسی و سازنده‌ی پارچه‌ی ضد آب (۱۱۴۵)، وومر چندرا بونرجی رهبر جنبش

استقلال هند (۱۲۲۳) و فروغ فرخزاد (۱۳۱۳) (چنان که از گزارش خواهرش پوران فرخزاد بر می‌آید). راینر

ماریا ریلکه شاعر اتریشی (۱۳۰۵) و آندرئی تارکوفسکی کارگردان روس (۱۳۶۵) هم در این روز درگذشته‌اند.